

فناوری فرهنگی

(مصور)

گزینش و ترجمه
اصغر کریمی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه	: کریمی، اصغر، ۱۳۱۹-
عنوان و نام پدیدآور	: فناوری فرهنگی / گزینش و ترجمه اصغر کریمی.
مشخصات نشر	: تهران: سفیر اردهال، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری	: ۱۸۸ ص: مصور.
فروست	: مجموعه فرهنگ پژوهی و انسان‌شناسی / زیر نظر دکتر پیمان متین: ۵.
شابک	: ۴۵۰۰۰ ریال: 978-600-6068-08-4
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه.
یادداشت	: نمایه.
موضوع	: قوم‌شناسی -- تحقیق میدانی
موضوع	: قوم‌شناسی -- روش‌شناسی
شناسه افزوده	: متین، پیمان، ۱۳۴۶ - ناظر
رده بندی کنگره	: ۱۳۸۹ ک ۴۵۶/۹ GN
رده بندی دیویی	: ۳۰۵/۸۰۰۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۲۰۰۸۷۰

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۰۶۸-۰۸-۴

تهران: خیابان مفتح، خیابان سمیه، روبه روی بانک ملی ایران، ساختمان ۱۱۲، واحد ۷
فناوری فرهنگی

© حق چاپ: ۱۳۹۰، انتشارات سفیر اردهال www.safirardehal.ir

نوبت چاپ: اول

گزینش و ترجمه: اصغر کریمی

ویرایش: واحد ویرایش نشر سفیر اردهال

طراح جلد: مرتضی شمیسا

صفحه‌آرا: امیرحسین حیدری

حروف متن: کریم نازک ۱۴ روی ۲۹

چاپ: عتبات - صحافی: مشعر - لیتوگرافی: نویس

شماره نشر: ۱-۱۱۱

شمارگان: ۱۱۰۰

کاغذ: تحریر سفید ۷۰ گرمی

بها: ۴۵۰۰۰ ریال

همه حقوق محفوظ است. هرگونه نسخه برداری، اعم از زیراکس و بازنویسی، ذخیره کامپیوتری، اقتباس کلی و جزئی (به جز اقتباس جزئی در نقد و بررسی، و اقتباس در گیومه در مستندنویسی، و مانند آنها) بدون مجوز کتبی از ناشر ممنوع و از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری است.

فهرست مطالب

۷	مقدمه
۹	بخش اول: کلیاتی درباره مردم‌شناسی
۱۱	فصل اول: مردم‌شناسی چیست؟ مردم‌شناس کیست؟ پیدایش علم مردم‌شناسی در جهان
۲۷	فصل دوم: مکتبهای علم مردم‌شناسی
۳۰	بخش دوم: فناوری فرهنگی
۳۱	فصل اول: روش‌شناسی
۳۳	۱- رویکرد تاریخی یا تکاملی
۳۷	۲- رویکرد جغرافیایی یا بوم‌شناختی
۵۱	۳- رویکرد کاربردی
۵۵	۴- رویکرد دینامیک (تحرک یا پویا)
۱۰۹	۵- رویکرد تجربی
۱۲۵	فصل دوم: طبقه‌بندی روشمند در فناوری فرهنگی
۱۲۶	فنون بدن
۱۳۵	فنون ساخت
۱۴۰	فنون استحصال
۱۵۵	فنون مصرف
۱۷۸	منابع بخش دوم
۱۸۰	نمایه

مقدمه

کتاب حاضر ترجمه دو بخش، تحت عنوان «فناوری فرهنگی: رساله روش شناسی»^۱ نوشته آندره اودریکورت^۲ و «فناوری فرهنگی: رساله روشمند»^۳ نوشته ژان میشه^۴ از کتاب ارزشمند مردم شناسی عمومی^۵ است که با مشارکت ۳۰۰ تن از استادان و متخصصان مردم شناس مشهور تحت سرپرستی ژان پواریه^۶، مجموعه ۲۴ از دایره المعارف پلاید^۷، توسط انتشاراتی گالیمار^۸ در ۱۹۶۸ انتشار یافته است. با اینکه سالها از انتشار این کتاب می گذرد، ولی این مجموعه (و کلیه مجموعه های دیگر دایره المعارف پلاید) از منابع مهم و بنیانی نظری علمی است که با گذشت زمان به آسانی کهنه نمی شود. در این مجموعه مردم شناسی عمومی موضوعات و مباحثی چون: اندیشه مردم شناختی؛ تحقیقات میدانی در مردم نگاری؛ تحقیقات میدانی مردم شناختی خویشاوندی؛ تحقیقات میدانی مردم شناختی اقتصادی؛ تحقیقات میدانی مردم شناختی جمعیتی؛ زبان شناسی و مردم شناسی؛ مفهوم زبانها در تحقیقات میدانی مردم شناختی؛ تحقیقات میدانی شناخت موسیقی اقوام؛ نقشه نگاری و ارائه به شیوه نمودار در مردم شناسی؛ فیلمهای مردم شناختی؛ موزها و سایر مجموعه های عمومی مردم نگاری؛ مردم نگاری و همکاری فنی؛ و همچنین در مورد رشته های مردم شناختی چون: برنامه مردم شناسی؛ انسان شناسی جسمانی؛ فناوری فرهنگی (رساله روش شناسی؛ رساله روشمند)؛ انسان شناسی اجتماعی؛ اسطوره شناسی؛ مقدمه ای بر مردم شناسی دستگاه قضایی؛ فرهنگ پذیری قضایی؛ مسائل مردم نگاری اروپایی؛ اتنوموزیکولوژی (شناخت موسیقی

1. Technologie culturelle, essai de methodologie
2. Andre G. Haudricourt
3. Technologie culturelle, essai de systematique.
4. Jean Michea
5. Ethnologie general
6. Jean Poirier
7. Encyclopedie de la Pleaide
8. Galimard

اقوام؛ و نیز در مورد مبحث مقایسه علم مردم‌شناسی با علوم دیگر مباحثی چون: زبان و مردم‌شناسی؛ تاریخ و مردم‌شناسی؛ جغرافیای انسانی و مردم‌شناسی؛ جمعیت‌شناسی و مردم‌شناسی؛ ژنتیک و مردم‌شناسی؛ مسائل مردم‌شناسی اقتصادی؛ روان‌پزشکی اجتماعی و مردم‌شناسی؛ روان‌شناسی و مردم‌شناسی؛ علوم طبیعی و مردم‌شناسی؛ اتنوبوتانیک (گیاه‌شناسی اقوام)؛ معدن‌شناسی اقوام؛ مردم‌شناسی و مابعدالطبیعه؛ وحدت علوم انسانی و مردم‌شناسی و بالأخره تجربه مردم‌شناختی مطرح شده است. هر یک از این مباحث با تبخّر تمام تهیه شده و برگرفته از منابع دقیق است.

چون ناکنون در ایران مطلب مدون و مستقل درباره فناوری فرهنگی، که از موضوعات پایه‌ای و مهم تحقیقات مردم‌شناختی است، ترجمه یا تألیف نشده و انتشار نیافته است، بنابراین ترجمه دو مبحث فوق می‌تواند به عنوان نقطه آغازین برای درس فرهنگ و فناوری (از درسهای رشته مردم‌شناسی) منبع مفیدی باشد و در اختیار دانشجویان و علاقمندان به علم مردم‌شناسی و نیز پژوهشگرانی قرار گیرد که در راستای شناخت بیشتر سیر تحولی ابزارها مطالعه می‌کنند. امید است درباره فناوری فرهنگی گروه‌های قومی ایران نیز تحقیقات مردم‌شناختی بنیادی به عمل آید و حاصل آن در اختیار دانشجویان، دانش پژوهان و علاقمندان و برنامه‌ریزان کشور گذاشته شود.

با اینکه این کتاب درباره فناوری فرهنگی است ولی برای آشنایی بیشتر علاقمندان با علم مردم‌شناسی، بخش اول آن با استفاده از منابع مختلفی که در یانوسها آورده شده‌اند، به معرفی کلیاتی درباره علم مردم‌شناسی، مردم‌شناسی چیست، مردم‌شناسی چیست، پیدایش علم مردم‌شناسی در جهان، و مکتبهای علم مردم‌شناسی اختصاص داده شده است. بخش دوم آن اختصاص به فناوری فرهنگی دارد که در دو فصل تحت عناوین «روش‌شناسی» و «طبقه‌بندی روش‌مند در فناوری فرهنگی»، ترجمه کاملی از دو مبحثی است که در فصل مربوط به فناوری فرهنگی کتاب مردم‌شناسی عمومی مذکور در فوق وجود دارد.